

Rond de Hof Wassink en de Kamper

15-11-1997

WORTELS IN DE ACHTERHOEK
rubriek over boerderij- en familienamen door Henk Hammen
suggesties en aanvullingen 0543 472603, fax 0543 471415

Vragender behoort tot de mooiste dorpen in de oostelijke Achterhoek. Rond de kern met kerkje, molen en kapelruïne staan tientallen fraaie boerderijen met historische benamingen, die door Henny Bennink samen met de hele dorps historie uitvoerig zijn beschreven in het dit jaar verschenen boek 'Vragender, van verleden naar heden'.

De Hof Wassink in Vragender, gelegen aan de Winterswijkseweg 62, is al eeuwenoud, zo blijkt uit de naspeuringen van Bennink. Het was lang bezit van het Stifft Vreden en 'de bewonersnaam duikt al op in 1323 als Wescelus Wascikinc in 'Fraegheren kerspel Groenlo'. Een hof was een hoofdboerderij van een heer of klooster in een bepaald gebied, waar zaken zoals pacht en geschillenrechtspraak geregeld werden. Die hof functie is al gauw verdwenen.

Eeuwenlang heetten de bewoners naar de boerderij, maar in 1767 wordt Arnt Wassink opgevolgd door Tone Garstenveld, die een jaar later drie koeien en twee kalveren verloor tijdens een zware veepidemie. Opmerkelijk is dat rond 1802 de familienaam Wassink toch weer opduikt: Bewoner Theunis Wassink was ook buurt- of rotmeester, hetgeen

Noordink

Naar aanleiding van 'Wortels' van vorige week betreffende de predikantenfamilie Noordink geeft de heer Berendsen uit Zelhem nog een aardige aanvulling. Van 1850 tot 1894 stond in Wehl als hervormd predikant J. Noordink-de Wilde. Van hem is bekend dat hij door de kerkeraad tot de orde werd geroepen na een conflict met de katholieken. De dominee was tijdens de processie van de 'Roomsen' met paard en rijtuig de poort bij zijn woning uitgereden zonder de stoet af te wachten. Dat leverde een flink tumult op. De man deed zijn tweede naam dus wel eer aan, aldus de heer Berendsen, die indertijd een boekje schreef over de hervormde gemeente van Wehl.

iets zegt over de vooraanstaande positie van deze familie. Nog steeds is de familie Wassink eigenaar van de statige hoeve. De familienaam Wassink komt in de Achterhoek veel voor en moet worden uitgelegd als 'bezit van Waso'. Behalve in Vragender zijn of waren er ook erven Wassingink Hengelo, Lochem en Elsen bij Markelo.

Kamper

De boerderij Kamper aan de Kamperweg 8 is ook niet van gisteren. Ze wordt in 1614 al vermeld met Derckte Campe op Kamper. Weer vallen boerderij- en familienaam samen. Ook de pachters sinds 1673, die eigenlijk Pillen heetten, werden alras Ten Campe genoemd. Rond 1630 kwam het goed aan de hervormde kerk van Lichtenvoorde. In het boekje door J. Bakker, verschenen bij 1000 jaar Lichtenvoorde in 1946,

♦ De Hof Wassink aan de Winterswijksestraatweg in Vragender, een zeer oud hofgoed. (Foto Willem Hissink)

wordt de Kamper in verband gebracht met een oude heksen sage. Nu woont er de familie Donse laar.

Vragender biedt tientallen interessante boerderijnamen, te verdelen naar herkomst in namen die ontleend zijn aan vroegere eigennamen of bewoners, aan beroepen of functies of de plaats. Merkwaardig is de naam Wessels-Dubbeltjes aan de Vragenderweg 64. De toevoeging blijkt afkomstig van een huis dat vroeger aan de Kattenhage in Lichtenvoorde stond en Dubbeltjes-Kris-huis werd genoemd. Wie die

'Dubbeltjes-Kris' ooit is geweest is niet bekend, maar Jan Wessels nam zijn naam wel mee naar Vragender.

Olden Hane

Tot de van beroepen afgeleide namen behoren Het Jachthuis en Jagerslust, beide aan de Vragenderweg en inmiddels gesloopt. De naam Jagerslust, overgegaan op een nieuwhuis, herinnert aan de markante jachtspijzer 'de Olden Hane' (J.H. Hahné). Zeer oude plaatsen zijn Leferink (bewoners Gebbink, Kappelweg 6), als Leffardic in 1266 al vermeld,

Harmelink (bewoners nog altijd Harmelink, Winterswijkseweg 51, in 1381 Harmalinc, Naberink (Harmelink, Winterswijkseweg 53, vermeld in 1350) en Schilderink (Kroezen, Weijenborgerdijk 38, in 1260 Schilderinc). Ook de verdwenen havezate Tongerlo was er al in 1399.

Huizen die naar beroep of functie van vroegere bewoners zijn genoemd zijn onder andere de Kleermaker, den Smid en de verdwenen Wachterswoning (aan de spoorlijn). Verreweg de meeste huizen in Vragender heten echter naar vroegere bewoners,

zoals Pakkebie, Poelhuis, Vos, Kroezen, Hammer, Hulzevoort, Teppert, Rentink, Boschker, Betting-plaatsen, Beneman, Schuurman, Eisink en Bennink. Aardig is de naam van de boerderij Maneschijn van de familie Lagenaar aan de Maneschijnweg 4. Het huis zou in 1777 's nachts in de heldere maneschijn illegaal gebouwd zijn. De bouwverzekering van de familie Lagenaar werd overigens vrijgesproken, want de aanvraag was onderweg. Hij was alvast wat op de goedkeuring vooruit gelopen. Wat dat betreft lijkt er nog niet zoveel veranderd...